

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-152/19

Датум: 04.02.2020. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске рјешавајући по захтјеву „HYDROENERGY“ д.о.о. Гацко, Улица 18 Херцеговачке лаке пјешадијске бригаде број 1, Гацко за издавање еколошке дозволе за постројење МХЕ „Јабушница 1“, на ријеци Јабушници, у општини Гацко, инсталисане снаге 2,16 MW а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се „HYDROENERGY“ д.о.о. Гацко ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за постројење МХЕ „Јабушница 1“, на ријеци Јабушници, у општини Гацко, инсталисане снаге 2,16 MW.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола:

2.1. МХЕ „Јабушница 1“, састоји се од сљедећих дијелова и објеката:

- Захватна грађевина
  - Брана (преливни праг)
  - Лијеви и десни крилни зид
  - Таложница са сабирним каналом
  - Рибља стаза
- Цјевовод
- Машинска зграда

3. „HYDROENERGY“ д.о.о. Гацко, Улица 18 Херцеговачке лаке пјешадијске бригаде број 1, Гацко дужан је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере спречавања емисија у ваздух

За вријеме изградње:

- Користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на околину.
- Вршити редовну техничку контролу возила на радилишту и њихово редовно одржавање те користити горива са дозвољеним садржајем сумпора.
- При утовару одржавати оптималну влажност утоварног материјала (око 6 %), а у сушном периоду вршити квашење ископаног материјала.
- При транспорту утовара камионима вршити орошавање водом приступних путева и манипулативних површина.
- Локалне саобраћајнице планирати без нарушавања локалног и транзитног саобраћаја у односу на ситуацију прије почетка изградње.
- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталиране опреме и уређаја.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Придржавати се мјера заштите од буке уређаја смањеном емисијом буке у животну средину.
- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације предметне мале хидроелектране, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства ради заштите од буке.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметног енергетског постројења нису потребне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. Мјере за заштиту од буке

У току изградње:

- Грађевинске радове који производе велику буку изводити у одређеним, дозвољеним временским интервалима.
- Забрањено је коришћење грађевинских машина у ноћном периоду, а рад истих ограничити на радне сате и дане у седмици.
- Радници на градилишту морају користити заштитну опрему против буке (ушни чепићи и штитници за уши).
- У случају да поједине машине прекорачују дозвољене вриједности нивоа буке не користити их, односно користити технички исправну механизацију.
- Користити машине са смањеном емисијом буке у животну средину и извршити подизање зеленог појаса, уз правилан одабир и диспозицију вегетације у циљу формирања заштитних баријера.

У току експлоатације:

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталиране опреме и уређаја.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Уређаји и постројења која емитују буку морају бити атестирани, тако конструисани или изоловани да у спољну средину не емитују буку преко дозвољеног нивоа, а у складу са

Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Сл. лист СРБиХ“, број 46/89)

- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства ради заштите од буке.

3.2.3. Мјере за заштиту вода и земљишта

У току изградње:

- Прије почетка грађења припремити план организације градилишта са дефинисаним простором за депоновање скинутог покровног земљишта, складишта грађевинског отпада, складишта комуналног отпада, итд.
- Забрањује се било какво стварање ујезерених површина.
- Забрањено је извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока.
- Придржавати се мјера за уређење простора у току извођења радова на изградњи кроз придржавање услова наведених у пројектној документацији и одобрењу за грађење.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- На градилишту користити преносне еколошке санитарне тоалете и исте у сарадњи са најближом комуналном службом редовно одржавати и празнити.
- Све манипулације са нафтом и њеним дериватима у процесу грађења обављати уз максималне мјере заштите и на непропусној подлози.
- Забрањено је прати машине и возила у зони радова, а добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Смјештај свих возила и механизације која користе течено гориво, мора бити на уређеном водонепропусном платоу уз строгу контролу евентуалног загађења, односно процуривања, течна горива чувати у затвореним посудама, смјештеним на сигурном мјесту по могућности у бетонираном базену.
- Уколико дође до излијевања горива, одмах приступити санацији загађене површине.
- При раду механизације избјегавати ноћни рад.
- Приступне и друге градилишне путеве редовно одржавати и квасити (ако има прашине), уз вођење рачуна о ненарушавању изгледа животне средине.
- Прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изградити на начин да се осигура одвод површинских вода прилагођен предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеним локацијама.
- Забрањено је истресање ископаног материјала на обалу ријеке и у водоток.
- Прије почетка изградње одлагалишта грађевинског материјала планирати на локалитетима гдје ће бити најмање штете за биљни покров.
- Ако се током ископа појави и одређена количина хумуса, исти треба да буде депонован на посебна мјеста гдје ће бити изолован од утицаја других материјала из ископа као и загађена хемикалијама (моторна уља, нафта и сл. из механизације која се користи на градилишту).
- Уклоњени хумус оставити за касније хортикултурно уређење локације градилишта чиме ће се умањити деградација земљишта.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- У што већој мјери сачувати постојећу обалну вегетацију, ради стабилности терена.

- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наношење еродираниог материјала у водоток.
- За стабилизацију корита користити биолошке методе за осигурање обала.

У току експлоатације:

- Обавезно испуштати количину воде намјењену одржавању биолошког минимума, прописаног Водном дозволом, у циљу одржавања живота акватичних заједница, устаљеног режима и квалитете воде у ријечном кориту ријеке низводно од водозахвата.
- Обезбиједити еколошки прихватљив проток иза преградног профила са показатељима квантитативних и квалитативних параметара, односно дотекле воде на уређени мјерни профил.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у супшим периодима уз његово праћење мјерним инструментима.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале мора бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Ажурирати податке о годишњем протоку ријеке Јабушнице на предметној локацији.
- Редовно одржавати сливнике и за прикупљање воде са манипулативних површина.
- На излазу воде из турбине осигурати заштиту дна и обала на мјесту испуштања воде у природни ток ријеке, односно, тачно димензионисати одговарајуће слапиште.
- уградити аутоматску водомјерну станицу у циљу вршења контроле испуштања биолошког минимума, низводно од водозахватне грађевине.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбина изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Редовно прегледати обале ријеке у обухвату МХЕ и приступати санацији на мјестима гдје се уочи појава клизишта.
- Отпадну воду са паркинга и платоа око објекта, након третмана на сепаратору лаких течности, испуштати у упојни бунар.
- Оборинске воде са кровова објекта испуштати директно у упојни бунар на парцели.
- Оборинске воде, испуштене у реципијент - упојни бунар, морају да одговарају Правилнику о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).
- Одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина.
- Снабдијевање водом за санитарне и технолошке потребе обезбиједити из градске водоводне мреже, под условима које прописује надлежно комунално предузеће.
- У случају да се планира канцелариски простор за боравак особља у току експлоатације објекта, при чему настају санитарне отпадне воде вршити њихово прикупљање у трокоморну водонепропусну септичку јаму изграђену у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и населја гдје нема канализације („Службени гласник Републике Српске“, број 68/01) и вршити пражњење септичке јаме од стране надлежне комуналне организације овлашћеним за ове послове (јавно комунално предузеће или предузеће овлаштено за управљање отпадом).
- Придржавати се услова утврђених у Водној дозволи.

- Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).

3.2.4. Мјере за управљање отпадом

У току експлоатације:

- Придржавати се Плана управљања отпадом, припремљеног у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18) и водити евиденцију о врстама, количини, мјесту настанка и третману отпада.
- Употребљени апсорбент за прикупљање евентуално просутих количина хемикалија збринути као опасни отпад.
- Настали отпад на предметном локалитету селективно одлагати у намјенске канте – контејнере.
- Контејнери морају бити наткривени и на водонепропусној површини и прописно обиљежени врстом и опасности отпада.
- Редовно контролисати уљну јаму испод трансформатора, како не би дошло до процуривања уља и редовно чистити уљну јаму.
- Забрањено је складиштење бачви са уљем у просторијама МХЕ или на локацији предметног постројења.
- Искоришћене нафтне деривате (уља и мазива) сакупљати у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја до збрињавања са овлашћеном институцијом.
- Забрањено је одлагање било какве врсте отпада на предметној локацији, посебно у близини водотока.
- Закључити Уговор за управљање отпадом за замашћене и зауљене крпе и пуцвалу, контаминирани апсорбент и мјешовити комунални отпад.
- Спријечити неконтролисано расипање отпада.
- Одговорно лице је дужно водити дневну евиденцију о отпаду који настаје обављањем активности у предметном објекту у складу са Правилником о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији („Службени гласник Републике Српске“, број 71/15).
- Закључити уговоре са овлаштеним оператерима за збрињавање неопасног и опасног отпада класификованог по Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15, 79/18).

13	ОТПАДИ ОД УЉА И ОСТАКА ТЕЧНИХ ГОРИВА
13 02	Отпадна моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 02 06*	Синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
15	ОТПАДИ ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, МАТЕРИЈАЛИ ЗА ФИЛТРИРАЊЕ И ЗАШТИТНА ОДЈЕЋА, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО
15 01	Амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)
15 01 01	Папирна и катонска амбалажа
15 01 02	Пластична амбалажа
15 02	Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа
15 02 02*	Апсорбенти, материјали за филтере (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
17	ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ И ИСКОПАНУЗЕМЉУ СА

	КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)
17 01	Бетон, цигле, цријеп и керамика
17 01 01	Бетон
17 02	Дрво, стакло и пластика
17 02 01	Дрво
17 04	Метали (укључујући и њихове легуре)
17 04 05	Гвожђе и челик
17 05	Земља (укључујући земљу ископану са контаминираних локација), камен и ископ
17 05 04	Земља и камен другачији од оних наведених у 17 05 03
17 05 06	Ископ другачији од оног наведеног у 17 05 05
17 09 04	Мијешани отпади од грађења и рушења другачији од оних наведених у 17 09 01 и 17 09 02 и 17 09 03
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ) УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ
20 03 01	Мијешани комунални отпад

Напомена: Опасни отпад има ознаку звјездице (*)

3.2.5. Мјере за заштиту флоре и фауне

У току изградње:

- Објекат у простору мора бити усклађен са животном средином у циљу очувања вриједности и континуитета свих битних елемената флоре и фауне.
- У циљу заштите вегетације и непотребног уништавања биљног фонда на овом подручју ограничити крчење вегетације и кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном пројекту.
- У циљу заштите фауне и њеног што мањег узнемиравања користити технички исправну механизацију са што мањим степеном емисије штетних продуката сагоријевања, буке и вибрације, те организацијом градилишта и фазним начином изградње водозахвата омогућити пролазе, приступе појилиштима, хранилиштима.
- Због заштите рибљих врста организација градилишта се мора обавити уз сљедеће услове:
  - Радови унутар водотока морају се обављати тако да се избегава замућивање воде у што већој мјери, јер је посљедица замућења воде смањење количине раствореног кисеоника у води што може имати велике посљедице по живи свијет водотока.
  - Радове унутар водотока, који доводе до замућења воде изводити у етапама и то тако да се прекида са радовима до потпуног избистрења водотока, више пута у току радног сата.
  - Све вријеме током грађења мора се обезбиједити несметана проточност корита како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
  - При изградњи привремених загата на предметном водотоку, ради реализације фазе преграђивања основног корита, морају се предузети све мјере за заштиту риба.
  - У фази израде Главног пројекта, као и у току извођења радова, посебну пажњу треба посветити могућим рјешењима миграције риба (рибље стазе).
  - Придржавати се свих мјера заштите вода, јер оне уједно представљају и мјере за заштиту акватичних организама.
  - Придржавати се мјера заштите загађења ваздуха, јер оне уједно представљају и

мјере заштите флоре и фауне.

У току експлоатације:

- На објекту водозахвата изградити објекат за прелаз риба тзв. рибље стазе, чиме ће се обезбиједити несметана лонгитудинална миграцију риба (несметани прелаз из једне акваторије у другу).
- Одржавати рибље стазе проходним.
- Константно вршити мониторинг станишта и врста од посебне вриједности.
- На водозахвату обезбиједити еколошки прихватљив проток, сагласно Водној дозволи.
- Аутоматском водомјерном станицом вршити праћење хидролошких параметара (водостаја).
- Одржавати систем за спречавање продирања риба у постројења мале хидроелектране.
- Поремећај миграционих путева (првенствено узводно) као и природне равнотеже и прираст ихтиофауне и друге акватичне организме, утврдити у складу са Законом о рибарству и Законом о заштити природе што подразумјева израду плана санације и редовног годишњег вјештачког порибљавања и одржавања аутохтоних врста.
- Евентуалне поремећаје природне равнотеже и прираста пратити и одржавати на оптимуму.
- Уколико се деси евидентна штета за рибљи фонд и друге акватичне организме, одговорно лице постројења обавезно је извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема, сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе Републике Српске.
- Строго се придржавати свих одредби дефинисаних у члановима 73. и 74. Закона о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, број 72/12).

3.2.7. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (члан 82. Закона о културним добрима, „Службени гласник Републике Српске“, број 11/95).
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералшко-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Закон о заштити природе „Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.6. Мјере за заштиту пејзажа

У току изградње:

- Радове изводити искључиво у просторном обухвату утврђеном у пројекту.
- Забрањено је извођење било којих других радова осим предвиђених пројектом.
- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.

- Траса будућег далековода којим ће предметна мала хидроелектрана бити спојена са главним водом електр енергетског система мора бити пројектован уз минимално нарушавање природних и амбијенталних вриједности.
- Објекти мале хидроелектране треба да буду минималних габарита у којима је могуће развити предвиђени процес производње.
- Обликовању и материјализацији посветити посебну пажњу, како се не би нарушиле карактеристике природног окружења.
- Колико је год могуће у току изградње, примјенити локалне природне материјале (камен, дрво).
- У спољној обради избјегавати употребу видљивог бетона, лима, пластичних материјала.
- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији, без за то потребних одобрења.
- Након извршених радова спровести мјере рекултивације и санације терена, како би исти подсјећао на првобитно стање.
- Послије завршетка изградње свих објеката, простор потпуно уредити.
- Материјал, шљунак и пијесак из ископа корита, који се не буде искористио за потребе грађења објеката, користити за продају заинтересованим корисницима.
- Након одношења лагерованог материјала, за то употребљене површине морају се уредити према пројекту рекултивације.
- Читав простор око главних објеката хортикултурно уредити.
- Пејзажно уређење локације извести као слободно, непарковско уз употребу искључиво аутохтоне вегетације.

У току експлоатације:

- Вршити уређење и одржавање чистоће обала и површинских вода чиме ће се допринјети уклапању и прихватљивости објекта система у простору.
- Имплементирати квалитетни пројекат спољног хортикултурног уређења чиме ће се допринјети добром уклапање, као и прихватљивост новоформираних објеката у амбијенталну средину.
- Предузимати мјере за заштиту од пожара.
- Спријечити неуравнотежене експлоатације природних добара (камена, хумуса).

3.2.9. Мјере за заштиту становништва

У току изградње:

- Обезбједити и вршити редован годишњи мониторинг електромагнетног зрачења са акредитованим Центром за зрачење Института за јавно здравство Републике Српске а како би се обезбједило праћење нивоа и јачине електромагнетних зрачења.
- оком градње радницима обезбједити личну и колективну заштиту на раду и здравствену заштиту у надлежној здравственој установи

У току експлоатације:

- Мјере заштите здравља становништва у току експлоатације нису потребне, али треба сарађивати и помагати становништву и рекреативцима да се адаптирају новом просторном садржају и искористе могућности за развој привредних и рекреацијских активности.
- Обавеза одговорног лица је да изврши благовремено обавјештавање уколико се појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину у току изградње и експлоатације предметне МХЕ у складу са одредбама Закона о заштити

животне средине и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.

- У циљу заштите квалитета воде водотока приликом ремонта или дужег застоја одговорно лице је дужно обавјештавати становништво, постављати писане забране о употреби површинске воде у случају загађења и извјештавати локалну заједницу и надлежне органе и установе о измјењености квалитета воде које су наступиле.

3.2.8. Мјере за спречавање инцидентних ситуација

- Приликом градње објеката мале хидроелектране прибавити атесте свих материјала који се уграђују у наведени објекат.
- За извођење радова на изградњи објекта обезбиједити стручни кадар који посједује верификацију издату од надлежне институције.
- Приликом пројектовања, градње и функционисања поменутог објекта примјенити сва законска рјешења из области заштите од пожара како у области грађевинарства, тако и у области електро и машинских инсталација, а на изведено стање прибавити атесте од овлаштене институције.
- На градилишту располагати са неутрализујућим средствима за евентуално проливена горива и мазива.
- У сврху заштите од пожара стално проводити мјере заштите од пожара, имати исправна средства за заштиту од пожара и оспособити људе за поступање у случају пожара, а све у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српке“, број 74/12).
- Уколико се изградњом објекта појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину обавезно извршити обавјештавање у складу са одредбама Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15) и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Током експлоатације постројења поштовати гарантовани еколошки минимум, један од круцијалних фактора заштите цијелог екосистема, нарочито у сушном периоду.
- У случају ниског водостаја који би могао прво угрозити утврђени технолошки минимум турбине, обуставити рад МХЕ, односно успоставити мониторинг система режима вода и система интерног надзора и обезбедити безусловно осигурање испуштања гарантованог еколошког и биолошког минимума, те проводити мјере управљања водним ресурсом.

3.2.10. Мјере за затварање постројења

- Локацију постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав отпадни материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравнити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину.
- Извршити озелењавање кориштених површина на локацији.
- Извршити процјену утицаја на животну средину у случају уклањања и рушења објеката предметног постројења.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за другу зону, с обзиром да се у овом случају ради о тој зони.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	

10.	НРК	mg/l	125
11.	ВПК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода у складу са Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске““, број 42/01):

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
рН – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као СаСО ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као СаСО ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, μS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК ₅ при 20°С, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из КМпО ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500

Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Калијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

Параметар који се посматра		Мјесто вршења мониторинга	Учесталост
Квалитет ваздуха	Основни параметри квалитета ваздуха (метеоролошки параметри, SO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , PM ₁₀ , PM _{2.5}) у складу са Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха	У кругу предметне локације.	Континуирано у вријеме извођења грађевинских радова. За вријеме експлоатације по налогу надлежног инспекцијског органа у складу са чл. 57 Закона о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, бр. 124/11 и 46/17).
Метеоролошки параметри	Температура, притисак, брзина и смјер вјетра, падавине	На локацији машинске зграде	Континуирано
Ниво буке	Укупни ниво буке у складу са Правилником о дозвољеним границама звука и шума	На локацији машинске зграде.	Четири пута годишње у вријеме извођења грађевинских радова. Два пута за вријеме експлоатације и по налогу надлежног инспекцијског органа.
Квалитет воде	Физичко-хемијски и биолошки параметри квалитета воде	Узводно од локације водозавхвата и низводно од локације машинске зграде.	Једном мјесечно у току извођења грађевинских радова и по налогу надлежног инспекцијског органа. Четири пута годишње за вријеме експлоатације.

Еколошки прихватљив протоки	Количина воде у кориту ријеке	Између водозавата и машинске зграде	Континуирано, успостављањем хидролошке станице
Електро магнетно зрачење	У складу са Правилником о заштити од електромагнетних поља до 300 GHz („Службени гласник Републике Српске“, број 112/05)	У кругу објекта машинске зграде.	По налогу надлежног инспекцијског органа
Квалитет земљишта	Физичко – хемијска анализа земљишта	На предметној локацији.	У случају инцидентних ситуација и по налогу надлежног инспекцијског органа.

5.2. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлашћеног правног лица.

5.3. Уколико измјерене вриједности једног или више контролисних параметара из табеле мониторинга буду изнад дозвољених граничних вриједности, одговорно лице је дужно одмах предузети мјере којима ће се прекорачене вриједности довести у дозвољене и извршити ванредно мјерење за наведени параметар, те о предузетим активностима и извршеном мониторингу обавјестити надлежни инспекцијски орган.

5.4. Одговорно лице дужно је без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.5. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе“ израђени од овлашћеног правног лица Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бања Лука.

7. Административна такса за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са Правиилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17).

9. Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом који мора

садржати Извјештаје о реализацији збрињавања свих врста отпада из постројења у периоду важења Плана управљања отпадом.

10. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

11. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Образложење

Дана 04.12.2019. године, „HYDROENERGY“ д.о.о. Гацко, Улица 18 Херцеговачке лаке пјешадијске бригаде број 1, Гацко предао је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске захтјев за издавање еколошке дозволе за постројење МХЕ „Јабушница 1“, на ријеци на ријеци Јабушници, у општини Гацко, инсталисане снаге 2,16 MW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, који су према истој одредби израђени од Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бања Лука, овлашћеног правног лица од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине. Саставни дио Доказа су Рјешења Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, број 15.04-96-93/17 од 26.12.2017. године, којим је одговорно лице ослобођено процјене утицаја на животну средину и број 15.02-364-26/18 од 05.09.2018. године којим су дати Локацијски услови за изградњу предметне мале хидроелектране. У прилогу Доказа достављен је Уговор о концесији за изградњу мале хидроелектране „Јабушница 1“ на ријеци Јабушници и Уговор о уступању Уговора о концесији закључен између Владе Републике Српске (Министарства привреде, енергетике и развоја) и „HYDROENERGY“ д.о.о. Гацко.

Локација за изградњу предметне МХЕ „Јабушница 1“, на ријеци Јабушници, налази се на територији општине Гацко, на земљиштима означеним као грађевинским парцелама: к.ч. бр. 2594/1, 2594/5, 2594/11, 2594/68, 2594/75, 2594/76, 2594/78, 2594/80, 2594/81, 2594/82, 2594/83, 2614/4, 2648/13, 2648/15, 2799/3, 2821/3 к.о. Дражљево 1, општина Гацко. МХЕ „Јабушница 1“ биће реализована као проточно деривационо постројење и састојаће се од водозахвата, доводног цјевовода дуж концентрисаног пада ријеке и машинске зграде. Захват је лоциран у дијелу ријечног корита са ширином дна од око 10-15 m и са боковима који се на десној обали дижу према коти 822.00 m.n.m са средњим наклоном од 35% - 40%, а на лијевој обали са наклоном од 40%. Пад ријечног дна у зони преграде код водозахвата је са средњим нагибом од 3.3%. Овакав терен тражи значајне земљане радове како и утрошак грђевинског материјала за објекте. Траса цјевовода у ситуацији се води по цијелој својој дужини на десној обали ријеке избегавајући велике ископе, али и ријеку. Терен је погодан за позицију цјевовода који је укопан и са наклонима у зависности од карактеристике терена. Машинска зграда је лоцирана на десном бријегу ријеке на благој падини неких 10 м изнад ријеке гдје ће

изазвати ископне радове за формирање машинског платоа и смјештај машинске зграде. За захватање воде из Јабушнице предвиђена је изградња тиролског захвата, димензиониран како би захватио предвиђену количине воде.

МХЕ „Јабушница 1“, састоји се од сљедећих дијелова и објеката:

- Захватна грађевина
  - брана (преливни праг)
  - Лијеви и десни крилни зид
  - Таложница са сабирним каналом
  - Рибља стаза
- Цјевовод
- Машинска зграда

Основне техничке карактеристике предметне мале хидроелектране су:	
тип постројења	проточно -деривациони
средњи годишњи проток	ска 2,45 m ³ /s
инсталисани проток	4,8m ³ /s (турбина 1=3,2 m ³ /s, турбина 2=1,6m ³ /s)
биолошки минимум	0,25 m ³ /s
дужина цјевовода	2280,66 m (L=1503,04 m + L=777,62 m)
пречник цјевовода	1600/1500 mm
бруто пад постројења	60,97 m
тип турбине	Fransis, хоризонтална
број турбина	2 (два)
инсталисана снага постројења	P _i =2160 kW
могућа годишња производња	E _g =10,397 GWh

Како је наведено у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе, током изградње и експлоатације предметне мале хидроелектране, поштовање гарантованог минимума један је од круцијалних фактора заштите цијелог екосистема, посебно у сушном периоду. У случају ниског водостаја који би могао прво угрозити утврђени технолошки минимум турбине, обуставиће се рад МХЕ. Према томе потребно је успоставити мониторинг система режима вода и систем интерног надзора, сагласно Водној дозволи дозволи. Гарантовани минимум укључује двије категорије минималног протицаја и то су:

- Водопривредни минимум је протицај који се мора обезбиједити у ријеци за потребе корисника низводно од планираног објекта мале хидроелектране.
- Биолошки минимум је протицај у ријеци који се мора обезбиједити за нормалан опстанак и развој биоценоза односно ради одржавања живота акватичних заједница ријеке Јабушнице.

На водозахвату је потребно изградити такве објекте који ће омогућавати, еколошки прихватљиви проток тако да се у току експлоатације овог хидроенергетског објекта безусловно поштује водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду, те спроводити мјере управљања водним ресурсом, сагласно Водној дозволи. Еколошки прихватљив проток (биолошки минимум) је $Q_{bm} = 0.10 \times Q_{sr/god} = 0.10 \times 2.45 = 0.25 \text{ m}^3/\text{s}$ (254 l/s).

Основна сировина која се користи при раду мале хидроелектране је вода ријеке Јабушнице.

У Доказима се наводи да се у току рада објекта могу јавити одређени утицаји на животну средину (емисије у ваздух, воду, земљиште, емисија буке и продукција отпада),

али се исти могу довести у дозвољене границе примјеном одговарајућих мјера које су и наложене овим рјешењем.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „Глас Српске“, дана 12.12.2019. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Гацко, дана 11.12.2019. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби, прилога и сугестија заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију, нити је Одјељење за просторно планирање и цивилну заштиту општине Гацко имало примједбе према мишљењу, број 03/3-36-16/19 од 15.01.2019. године.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да у законском року није било примједби јавности, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено:

1. „HYDROENERGY“ д.о.о. Гацко,
Улица 18 Херцеговачке лаке пјешадијске бригаде број 1, Гацко
2. Одјељењу за за просторно планирање
и цивилну заштиту ... општина Гацко
3. Републичка управа за инспекцијске послове, Бања Лука
4. Евиденцији
5. а/а